

Noteringar från möte med kyrkogårdsförvaltningen 2020-03-24

Deltagare

Anders Karlsson, Kyrkogårdsförvaltningen
Sören Karlsson, ordförande Skärkinds Hembygdsförening
Anita Gustavsson, Skärkinds Hembygdsförening

Plats

Skärkinds kyrkogård

Vad var orsaken till mötet?

Orsaken till mötet var bland annat att Sören fått frågor om varför gravstenar flyttas bort från kyrkogården när det blir så fula hål i häckarna kvar då. Då en häck blir alltför ful kan den tas bort och ersättas av en ny.

Vilka regler gäller när kyrkogårdsförvaltningen tar bort gravstenar från kyrkogården?

En gravsten kan tas bort från kyrkogården beroende på

- 1) att det inte finns någon gravrättsinnehavare
- 2) att nuvarande gravrättsinnehavare vill att gravstenen ska tas bort
- 3) att nuvarande gravrättsinnehavare inte betalat avgiften eller inte vill kosta på renovering av gravstenen, tex på grund av att stenen lutar och riskerar att stjälpas
- 4) att samtidigt varken Länsmuséet eller kyrkogårdsförvaltningen tycker att just den gravstenen bör sparas åt eftervärlden.

Vad händer när en gravsten ska tas bort?

I de fall kyrkogårdsförvaltningen ser att en grav inte blivit skött under lång tid sätter de upp en efterlysning vid gravstenen. De efterlyser gravrättsinnehavaren, anhöriga eller andra som har intresse av att graven ska finnas kvar. Efterlysningen finns kvar i 2 år. Om ingen hör av sig inom de 2 åren beslutar kyrkogårdsförvaltningen att gravstenen ska tas bort.

Kyrkogårdsförvaltningen ombesörjer att gravstenen flyttas till en plats utanför själva kyrkogården. Där förvaras stenen i minst 2 år. Därefter ser kyrkogårdsförvaltningen till att stenen förstörs (krossas). Om någon under dessa 2 år anmäler att han vill bli gravrättsinnehavare flyttas stenen tillbaka till kyrkogården.

I de fall stenen ska förstöras fotograferas den först och fotot sparas i "Gravboken" på Kyrkans Hus. Före år 2000 sparades fotona på annan plats (eller så fotograferades de inte då). En släktforskare ska alltså kunna se en bild på gravstenen i efterhand även om stenen inte finns kvar.

Allmänheten har alltså 2 år + 2 år på sig att höra av sig till kyrkogårdsförvaltningen efter att efterlysningen satts upp vid en gravsten.

Vem har det ekonomiska ansvaret om en gravsten står ostadigt, lutar eller blivit ful på grund av alger/mossa eller att den spruckit?

Gravrättsinnehavaren har det ekonomiska ansvaret för reparationen inklusive eventuell frakt till och från reparatören. Orsaken till att gravstenen lutar kan vara att dubbarna som håller fast stenen på grundplattan rostat sönder. Då måste de gamla dubbarna borraras bort och nya sättas dit.

OBS!

En gravrättsinnehavare har rätt att ta hem gravstenen till sin egen trädgård. Den dödes kvarlevor ska dock vara kvar i den ursprungliga graven.

Vilka kriterier kan avgöra om en gravsten ska sparas åt eftervärlden?

att stenen innehåller gårdsnamn
att stenen innehåller yrke som inte finns idag eller är ovanligt
att känd person ligger i graven
att stenen har ovanlig form eller ovanligt utseende
att stenens utseende är typiskt för viss tidsperiod
att stenen är fin.

Vad åligger Länsmuséet eller kyrkogårdsförvaltningen om de beslutat att en gravsten ska sparas åt eftervärlden?

Gravstenen märks "Kulturgrav" eller "Sköts av kyrkogårdsförvaltningen".

Gravstenen hålls ren från alger/mossa.

Gravstenen lagas om den spruckit eller riskerar att stjälpas. Eventuella järnstaket som hör till graven renoveras också.

Anders Karlsson sa att de haft en sådan renovering som kostat 500.000 kr. Kyrkogårdsförvaltningen har ansvar för 23 kyrkogårdar och 34.000 gravar i Östergötland. Det gör att verksamheten är mycket kostsam.

Kyrkogårdsförvaltningen spar fler gravstenar än de som Länsmuséet pekat ut.

Blankett för ändring av gravrättsinnehavare

Det finns en blankett för att ändra gravrättsinnehavare.

Nytt utflyktsmål – Krokeks ödekyrkogård?

Ödekyrkogården ligger nära Krokeks Gård.

Gravstenarna är gjorda av Kolmårdsmarmor. Ofta är flera sidor av gravstenarna fulla av text. Gravstenarna är i behov av rengöring just nu enligt Anders Karlsson.